

Міністерство освіти і науки України
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ТУГАН-БАРАНОВСЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. ректора ДонНУЕТ

О.Б. Чернега

2018 р.

ПРОГРАМА
вступного випробування з історії України
для вступу на навчання за ступенем бакалавра на основі повної загальної
середньої освіти в 2018 році

Програма затверджена на засіданні кафедри
українознавства,
Протокол від «12» березня 2018 р. № 12

Схвалено
на засіданні Приймальної комісії ДонНУЕТ,
Протокол від «28» березня 2018 р. № 5

Затверджено
Вченою радою ДонНУЕТ,
Протокол від «29» березня 2018 р. № 10

Кривий Ріг – 2018

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Загальні положення	2
2. Перелік питань	3
3. Критерії оцінювання	7
4. Список рекомендованої літератури	9

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма вступних випробувань для абітурієнтів з історії України укладена на основі «Програми зовнішнього незалежного оцінювання з історії України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03.02.2016 № 77)

Мета проведення вступного випробування з історії України – визначити рівень історичної підготовки і творчих здібностей абітурієнтів та оцінити ступінь їх підготовленості до навчання у ДонНУЕТ.

Вступне випробування з історії України – спосіб перевірити:

- 1) рівень сформованості в учнів знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів, а також сформованості в учнів загальнопредметних історичних умінь;
- 2) знання дат, хронологічних меж, періодів найважливіших подій і процесів, поняття, місця подій, обставини, результати подій, пам'ятки культури;
- 3) визначати хронологічні межі соціально-економічних і політичних подій, їх послідовність та синхронність, встановлювати відповідність між явищами, процесами, подіями та періодами, епохами;
- 4) локалізувати історико-географічні об'єкти та історичні факти (події, явища, процеси) на карті;
- 5) описувати хід, зовнішні ознаки подій, пам'ятки культури різних епох;
- 6) характеризувати (визначати істотні характерні риси, складові, етапи, віхи) події, явища і процеси минулого, діяльність видатних історичних постатей;
- 8) встановлювати відповідність міжодиночними фактами і типовими загальними явищами;
- 9) встановлювати причини та наслідки подій і явищ, оцінювати їх значення;
- 10) давати визначення історичних понять й термінів, пояснювати їх і доречно вживати;
- 11) працювати з історичними документами різного змісту.

Програма для проведення вступного випробування з історії України орієнтується на досягнення державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів загальноосвітніх навчальних закладів. При цьому важливе не лише засвоєння учнями історичних понять, законів, теорій, а й осмислене використання ними знань, формулювання оцінних суджень, виявлення власної позиції у різних життєвих ситуаціях.

Матеріал програми для проведення вступного випробування розподілено за розділами і темами. У кожному розділі перелічено знання, якими мають володіти абітурієнти.

2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Стародавня історія України

Поява та розселення людей на території України. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Кочовики за раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та Криму. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення слов'ян.

2. Виникнення та розквіт Київської Русі

Розселення східнослов'янських племінних союзів. Утворення Київської Русі. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність князів/княгині: Олега, Ігоря, Ольги, Святослава. Князювання Володимира та Ярослава. Запровадження християнства як державної релігії. Спорудження Софійського собору.

3. Київська Русь за часів роздробленості. Галицько-Волинська держава

Правління Ярославичів. Боротьба за київський стіл між Ярославичами. Князювання В. Мономаха та його сина Мстислава в Києві. Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Князювання Данила. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Галицько-Волинська держава за нащадків Данила Романовича.

4. Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави у IX - XIV ст.

Розвиток суспільно-політичного та господарського життя Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Поширення писемності. Розвиток культури та освіти Київської Русі та Галицько-Волинської держави.

5. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV – першій половині XVI ст.)

Боротьба Польщі та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Входження українських земель до складу інших держав. Кревська унія. Остаточна ліквідація Київського та Волинського удільних князівств. Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Туреччини. Виникнення українського козацтва. Соціально-економічне життя. Розвиток культури та освіти.

6. Українські землі в другій половині XVI ст.

Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорізької Січі. Повстання 90-х років XVI ст. Братський рух. Утворення греко-католицької церкви. Розвиток культури й освіти.

7. Українські землі в першій половині XVII ст.

Зміни в соціально-економічному житті. Розвиток міст. Вплив Берестейської унії на розвиток церковного життя в Україні. Відновлення церковної православної ієрархії 1620 р. Розвиток культури та освіти. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у Хотинській війні. Козацькі повстання 1620-х – 1630-х рр.

8. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави – Війська Запорізького. Зовнішньополітична діяльність уряду Б. Хмельницького.

9. Українські землі в 60—80-ті рр. XVII ст.

Гетьманування І. Виговського. Ухвалення Гадяцьких пунктів. Московсько-українська війна. Гетьманування Ю. Хмельницького. Поділ Гетьманщини.

Гетьманування П. Тетері, І. Брюховецького, П. Дорошенка, Д. Многогрішного, І. Самойловича. Чигиринські походи турецько-татарського війська. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України.

10. Українські землі наприкінці XVII – першої половини XVIII ст.

Гетьманування І. Мазепи, І. Скоропадського, Д. Апостола. Обмеження автономії Гетьманщини. «Правління Гетьманського уряду» 1734 р. Розвиток культури та освіти.

11. Українські землі в другій половині XVIII ст.

Гетьманування К. Розумовського. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Ліквідація Запорозької Січі. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Заселення Південної України. Розгортання гайдамацького та опришківського рухів. Зміни в політичному становищі Правобережної України після поділів Речі Посполитої. Розвиток культури, науки, освіти.

12. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.

Включення українських земель до складу Російської імперії. Адміністративно-територіальний поділ українських земель. Промисловий переворот та зародження ринкової економіки. Розвиток національного руху. Поширення на Україну російського та польського суспільних рухів. Повстання під проводом У. Кармалюка.

13. Західноукраїнські землі наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.

Включення західноукраїнських земель до складу Австрійської імперії, адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель, реформи Марії Терезії та Йосифа II та українські землі, діяльність «Руської трійці». Діяльність Головної руської ради (ГРР).

14. Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.

Національне відродження. Відкриття університетів. Зміни в освіті. Поява «Історії русів». Розвиток літератури, мистецтва.

15. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.

Реформи 60 - 70-х рр. XIX ст. і процеси модернізації в Україні. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадського руху. Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства».

16. Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст.

Національна політика австрійського уряду щодо українських земель. Розвиток кооперативного руху, трудова еміграція. Політизація національного руху й утворення перших політичних партій: Русько-української радикальної партії (РУРП), Української національно-демократичної партії (УНДП), Української соціал-демократичної партії (УСДП). Діяльність товариства «Просвіта».

17. Культура України в другій половині XIX – початку XX ст.

Піднесення української культури. Освіта. Розвиток науки. Розвиток літератури, музичного, образотворчого, театрального мистецтва. Українські підприємці-благодійники. Церковне життя.

18. Українські землі у складі Російської імперії на початку ХХ ст.

Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Становлення і консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька і автономістська течії в національному русі. Події революції 1905 - 1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Посилення національного гніту в Наддніпрянській Україні у 1907 - 1914 рр. Земельна реформа П. Столипіна та її вплив на Україну.

19. Західноукраїнські землі на початку ХХ ст.

Становище промисловості та сільського господарства. Радикалізація українського політичного руху. Вплив української греко-католицької церкви на піднесення національної свідомості населення Західної України. Боротьба політичних партій Західної України за реформу виборчої системи.

20. Україна в Першій світовій війні

Позиції українських політичних сил Наддніпрянської України та західноукраїнських земель щодо війни. Перебіг воєнних дій на території України. Діяльність австрійської та російської адміністрації в Галичині. Бойовий шлях легіону Українських січових стрільців.

21. Українська революція

Революційні події в Україні у 1917 - на початку 1918 р. Еволюція поглядів політичних сил України щодо самовизначення українців (Універсали Центральної Ради). Політика Української Центральної Ради в умовах загострення конфлікту з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення Української Народної Республіки. Війна Рад. Росії з УНР. Проголошення незалежності УНР.

22. Україна в боротьбі за збереження державної незалежності

Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу, Військова конвенція УНР з Німеччиною та Австро-Угорщиною. Прийняття Конституції УНР. Гетьманський переворот і утворення Української Держави. Утворення ЗУНР. Прихід до влади Директорії. Акт злуки УНР та ЗУНР. Окупація військами Антанти півдня України. Денікінський режим в Україні. «Київська катастрофа». Більшовицький режим в Україні. Друга радянсько-українська війна. Прийняття Конституції УСРР 1919 р. «Чортківська офензива». Перший «Зимовий похід» армії УНР. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Утворення Галицької СРР. Другий «Зимовий похід» Армії УНР.

23. Українська СРР в умовах нової економічної політики

Входження УСРР до складу СРСР. Голод у південних губерніях УСРР. Неп в УСРР. Відбудова народного господарства. Політика «коренізації» в УСРР (українізація). Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Українське національне відродження 20-х рр. Боротьба з націонал-комунізмом.

24. Радянська модернізація України

Радянська модернізація в Україні. Суспільно-політичне, соціально-економічне, культурне та релігійне життя. Масові репресії. Ідеологізація суспільного життя, культ особи. Згортання українізації.

25. Західноукраїнські землі

Українські землі у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини. Економіка українських земель. Різні течії в суспільно-політичному русі, радикалізація політичного життя в 1930-х роках.

26. Україна під час Другої світової війни

Початок Другої світової війни. Включення Західної України, Бессарабії та Північної Буковини до складу УРСР. Початок Великої Вітчизняної війни. Встановлення нацистського окупаційного режиму. Розгортання радянського партизанського руху. Діяльність ОУН. Утворення УПА. Визволення України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Перемога у ВВВ.

27. Післявоєнна відбудова і розвиток України в 1945 — поч. 50-х років

Зовнішньополітична діяльність УРСР. Адміністративно-територіальні зміни. Відбудова промисловості. Голод в Україні 1946-1947 рр. Радянізація західних областей України. Боротьба ОУН та УПА. Розгортання ідеологічних кампаній.

28. Україна в умовах десталінізації

Лібералізація суспільно-політичного життя УРСР в середині 1950-1960-х рр.: припинення масових репресій, реабілітація. Зміни адміністративно-територіального устрою УРСР. Зміни в промисловості та сільському господарстві, соціальній сфері. Реформування управління економікою. Виникнення руху «шістдесятників», дисидентського руху наприкінці 1950 – початку 1960-х рр.

29. Україна у період загострення кризи радянської системи

Політико-ідеологічна криза радянського ладу в Україні (1960 - 1980-х рр.). Кадрові зміни в політичному керівництві УРСР. Конституція УРСР 1978 р. Спроби економічних реформ у другій половині 1960-х рр. Тенденції розвитку соціальної сфери. Культура і духовне життя. Русифікація. Опозиційний рух.

30. Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України

Початок «перебудови». Загострення соціально-економічної кризи. Фінансове становище та рівень життя населення. Чорнобильська катастрофа. Зростання соціальної та національної активності українського суспільства наприкінці 1980-х рр. Загальноукраїнський страйк шахтарів. Політичні реформи. Формування багатопартійності, виникнення Народного руху України за перебудову, перші альтернативні вибори до Верховної Ради. Прийняття Декларації про державний суверенітет. Акт проголошення незалежності України. Проведення референдуму та виборів Президента України.

31. Україна в умовах незалежності

Початок державотворчих процесів. Заснування Збройних сил. Дострокові вибори до Верховної Ради та вибори Президента України. Прийняття державної символіки, формування Інституту громадянства. Ухвалення Конституції 1996 р. та змін до неї. Приватизація засобів виробництва. Лібералізація цін. Грошова реформа. Диференціація суспільства. Інтегрування України в європейське та світове співтовариство. Соціально-економічне та культурне життя. «Газові» та «торгівельні війни» з Росією. «Революція Гідності». Агресія Росії проти України. Анексія Криму. Президентські вибори 2014 р. Антитерористична операція. Угода про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС).

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ результатів виконання завдань для вступних тестових випробувань з історії України в 2016 році

Лист для тестування містить 60 тестових завдань різного ступеня складності, з них 48 завдання з вибором однієї відповіді, встановлення відповідності 5 тестів, встановлення послідовності 3 тести, вибором трьох правильних відповідей 4 тести. (відкрита форма тестування).

На виконання тести відведено 120 хвилин.

Характеристика завдань тесту:

I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді. До кожного з завдань пропонується чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо учасник вибрав і позначив правильну відповідь у бланку відповідей. Завдання вважається не виконаним у випадках, якщо: а) позначено неправильну відповідь; б) позначено два або більше варіантів відповіді, навіть якщо серед них позначено і правильну відповідь; в) правильну відповідь не позначено взагалі. Кількість тестів 48.

II. Завдання на встановлення відповідності. Завдання складається з інструкції та поданої у двох колонках інформації, яку позначено цифрами (праворуч) та буквами (ліворуч). У завданнях пропонується співвіднести матеріали двох колонок, позначених цифрами та буквами. Завдання вважається виконаним, якщо учасник вибрав та позначив правильну букву (від А до Г) навпроти кожної цифри (від 1 до 4) у бланку відповіді. Кількість тестів 5.

III. Завдання на встановлення правильної послідовності. Завдання складається з інструкції та назв (опису) подій, позначених буквами. Цифрі 1 має відповідати перша подія, цифрі 2 – друга подія, цифрі 3 – третя, цифрі 4 – четверта. Кількість тестів 3.

IV. Завдання з вибором трьох правильних відповідей із шести запропонованих варіантів відповіді (з короткою відповіддю множинного вибору). Тест складається з питання та запропонованих до нього шести варіантів відповідей. Необхідно вибрати три правильні, на Вашу думку, варіанти відповідей та записати їх до бланку. Кількість тестів 4.

За правильне (частково правильне) виконання завдання кожної форми встановлюються наступні бали:

I. За виконання завдання з вибором однієї правильної відповіді 1 бал. Максимальна кількість балів 48.

II. За виконання завдання на встановлення відповідності 1,5-3-4,5-6 тестових балів. За кожне правильне співставлення надається 1,5 балів. Максимальна кількість балів за один тест 6. Максимальна кількість балів за усі завдання цього виду 30 балів.

III. За виконання завдання на встановлення правильної послідовності 0-1-2-3,33 балів. 3,33 – бали якщо правильно вказано послідовність усіх подій. 2 бали якщо правильно вказано послідовність лише у двох пунктах. 1 бал, якщо вказано лише пергу, або останню подію. Максимальна кількість балів за один тест 3,33. Максимальна кількість балів за усі завдання цього виду 10 балів.

IV. За виконання завдання на вибір правильних відповідей нараховується за вірно обраний один варіант відповіді 1 бал, за два 2 бали, три – 3 бали. Загальна кількість балів за усі завдання цього виду 12 балів.

У разі правильного та повного виконання 60-ти завдань вступник отримує максимальну оцінку 100 умовних балів. Остаточну кількість балів отримуємо шляхом додавання, до балів отриманих вступником за виконання завдань, 100 балів. Таким чином, максимальна можлива кількість балів дорівнює 200. Отже, при правильному виконанні всіх тестових завдань вступник отримує максимальну оцінку – 200 балів (за шкалою 100-200 балів).

Таблиця переведення тестових балів, отриманих учасниками тестування з історії України в рейтингову шкалу (від 100 до 200 балів)

Схема переведення балів у дванадцятибальну шкалу оцінювання:

Інтервал значень в умовних балах	Відповідне значення за 12-б шкалою	Інтервал значень в умовних балах	Відповідне значення за 12-б шкалою
100	1	145 - 154	7
101 - 104	2	155 - 164	8
105 - 114	3	165 - 174	9
115 - 124	4	175 - 184	10
125 - 134	5	185 - 194	11
135 - 144	6	195 - 200	12

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Бігун Г.С. Історія України від найдавніших часів до сьогодення : навч.-метод. посіб. для студ. екон. і торг. спец. / Г.С. Бігун, О.М. Романуха. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2009. – 141 с.
2. Історія України : зміст. модулі : навч.-метод. посіб. для студ. екон. і торг. спец. / [Г.С. Бігун, О.І. Мармазова, О.М. Романуха та ін.]. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2010. – 198 с.
3. Романуха О.М. Хрестоматія з історії України] : для студ. екон. та торг. профілю / О.М. Романуха. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2011. – 297 с.
4. Бойко О.Д. Історія України: Навчальний посібник / О. Бойко. - К. : Академвидав. - 2006. - 688 с.
5. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять./ В.М.Литвин, А.Г.Слюсаренко, В.Ф.Колесник та ін. За ред. В.М.Литвина. - К.: Знання - Прес. - 2006. - 460 с.
6. Лановик Б.Д., Лазарович М.В. Історія України: Навчальний посібник / Б.Д. Лановик, М.В. Лазарович. - К. : Знання - Прес. - 2006. - 598 с.
7. Савченко Н.М., Подольський М.К. Історія України: модульний курс. Навчальний посібник / Н.М. савченко, М.К. Подольський. - К. : Центр навчальної літератури. - 2006. - 544 с.
8. Остафійчук В.Ф. Історія України: сучасне бачення: Навчальний посібник В.Ф. Остафійчук. - К. : Знання - Прес. - 2008. - 424 с.
9. Історія України : навч. посіб. для студ. екон. і торг. спец. / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Каф.українознавства ; Г. С. Бігун, О. І. Мармазова, О.М. Романуха – Донецьк : ДонНУЕТ, 2011. – 257 с.
10. Бодров Ю.І. Історія України : навч. посіб. для студ. неіст. спец. / Ю.І. Бодров. - Умань : Жовтий, 2011. - 413 с.

Додаткова література

1. Литвин В.М. Історія України. Навчальний посібник для семінарських занять / В.М. Литвин. – Київ : Знання - Прес. - 2007. - 400 с.
2. Остафійчук В.Ф. Історія України: сучасне бачення: Навчальний посібник В.Ф. Остафійчук. - К. : Знання - Прес. - 2006. - 422 с.
3. Білоцерківський В.Я. Історія України: Навчальний посібник / В.Я. Білоцерківський. – Київ : Центр учбової літератури. - 2007. - 536 с.
4. Світлична В.В. Історія України: Навчальний посібник / За ред. Ю.М. Алексєєва. 3-є вид. - К. : Каравела. - 2004. - 408 с.
5. Юрій М.Ф. Історія України: Навчальний посібник / М.Ф. Юрій. - К. : Кондор. - 2004. - 252 с.

Голова предметної екзаменаційної комісії
з історії України

О.М. Романуха